

Ганна Володимирівна Нікіша,

слухач магістратури факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПРАВИЛА ЗАСТОСУВАННЯ СЛУЖБОВИХ СОБАК У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

За загальним правилом, використовуються два різновиди собак, а саме:

1) розшукові собаки – для пошуку та виявлення правопорушників у вантажних транспортних засобах і вантажах, що перевозяться в них, їх переслідування, затримання, охорони та конвоювання; 2) спеціальні собаки – для пошуку та виявлення наркотичних засобів і психотропних, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів, тощо.

Інспектори-кінологи з розшуковими собаками та спеціальними собаками можуть використовуватися з метою: 1) підвищення інтенсивності та результативності огляду транспортних засобів, вантажів та багажу, протидії незаконній міграції, протидії перевезенню наркотичних засобів, психотропних, вибухових речовин, стрілецької зброї та боєприпасів, тощо; 2) огляду опломбованих транспортних засобів, контейнерів та інших великогабаритних і складних вантажів; 3) спільного огляду (переогляду) транспортних засобів, вантажів та багажу; 4) переслідування по запахових слідах правопорушників; 5) психологічного впливу на правопорушників під час локалізації конфліктних ситуацій; 6) затримання, охорони та конвоювання правопорушників.

Огляду за допомогою службових собак підлягають усі транспортні засоби або вибірково залежно від наявності чи відсутності оперативної інформації про намір скоїти правопорушення на підставі аналізу та оцінки ризиків, інтенсивності руху транспортних засобів, часу їх зупинки (огляду), кількості, рівня підготовки та фізичного стану інспекторів-кінологів і службових собак, що одночасно використовуються, та часу, необхідного для огляду кожної одиниці транспортного засобу.

Транспортні засоби за допомогою розшукових і спеціальних собак можуть оглядатися як ззовні (зовнішній огляд), так і всередині (внутрішній огляд).

Під час використання розшукового (спеціального) собаки він завжди повинен бути попереду інспектора-кінолога. Відстань між інспектором-кінологом і собакою, дії інспектора-кінолога та осіб, огляд яких здійснюється, мають забезпечувати сприятливі умови для роботи собаки та надійне керування ним. При цьому, збороняється використовувати службових собак для огляду транспортних засобів, у яких перевозяться отруйні речовини, розчинники, окислювачі, хімічні добрива, паливно-мастильні матеріали, тварини.

Кінолог-правоохоронець керує службовим собакою за допомогою команд, жестів чи технічних засобів, виходячи з отриманого завдання, виду наряду, конкретної обстановки та дій правопорушників, а також ураховуючи напрям та рівень підготовки службового собаки.

З метою створення сприятливих умов для результативного використання службових собак старший інспектор:

1) ставить інспекторові-кінологу конкретні завдання щодо використання службового собаки під час несення служби;

2) перевіряє під час безпосередньої підготовки зміни нарядів працездатність службового собаки;

3) роботу собаки чергує з відпочинком, ураховуючи його працездатність та складність умов використання;

4) під час служби робить навчальні закладки (осіб, їх запахових слідів і речей, запахоносіїв або імітаторів наркотичних засобів, психотропних, вибухових речовин, тощо) для підтримання зацікавленості службового собаки щодо їх пошуку (активізації роботи собаки);

5) забезпечує використання службового собаки для тих завдань і в тих місцях, де він збільшує можливості наряду щодо виявлення правопорушників, наркотичних засобів, психотропних, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та інших заборонених речовин.

Під час використання собаки в роботі правоохоронних органів інспектор-кінолог: 1) обирає прийоми і способи використання службового собаки; 2) робить висновок щодо якості роботи собаки, за потреби перевіряє надійність його роботи; 3) визначає, коли собаку використовувати на повіді та без нього, у наморднику і без нього; 4) вимагає від особового складу та інших фізичних осіб виконати певні дії чи утримуватися від них для створення сприятливих умов для роботи собаки; 5) спільно з керівником визначає

доцільність використання службового собаки, режим його роботи та відпочинку.

Під час використання на службі службовим собакам через кожні 20–30 хвилин безперервної роботи надається відпочинок на 8–10 хвилин. Через кожні дві години їх використання їм надається додатковий відпочинок на 20–30 хвилин, під час якого службових собак напувають та вигулюють (за межами місця використання). У разі використання собаки впродовж тривалого часу збільшується час його відпочинку. Відпочинок службового собаки після служби складає не менше 12 годин.

Під час пошукових дій, охорони ділянок місцевості та об'єктів службові собаки можуть використовуватися безперервно впродовж більшого часу, якщо зберігається їх працездатність. У разі виявлення інспектором-кінологом вибухонебезпечних предметів чи предметів зі схожими запахами забороняється їх торкатися та переміщати. Інспектор-кінолог доповідає керівникові та за його вказівкою вживає заходів щодо захисту джерела запаху та обмеження доступу до нього сторонніх осіб.

Інспектори-кінологи правоохоронних органів, які використовують в своїй діяльності службових собак, крім загального екіпірування, повинні додатково мати спорядження для собак (нашийник, короткий та довгий повід, намордник), одорологічний прилад та шлейку із сигнальним ліхтариком (у разі ведення пошукових дій), ліхтарик (у разі використання собаки в умовах обмеженої видимості), ключі від дверей і люків (під час огляду пасажирських вагонів), налобник, панчохи для захисту лап та фляжку з водою для собаки (у разі використання собаки у спеку), захист для службового собаки (за потреби). У час, відведений на підготовку наряду до служби, інспектор-кінолог, крім виконання передбачених загальних заходів, оглядає службового собаку та готує його до служби.

Після повернення зі служби в підрозділ інспектор-кінолог оглядає, годує, напуває службового собаку та надає йому відпочинок, доглядає за спорядженням та приладами. Доставка інспекторів-кінологів із службовими собаками до місць несення служби (на відстань 5 км і більше) та назад до місць постійного утримання собак здійснюється службовим автотранспортом.

Одержано 02.05.2019

★